Färden går på rullstensåsen Kråksjö-åsen. FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

LAXÅ Vid Kråksjön söder om Laxå kan man gå på rullstensåsen i munkarnas fotspår. Här blandas mjuk mossa med flera skogssjöar.NA:s journalist Nathalie C. Andersson tog med sig sin mamma och sin hundvalp för att utforska en av Bergslagsledens etapper.

2021-09-29 NA Bilagor 18 juni 2021

Följ åsen genom skiftande landskap

VÅND - TEXTEN FORTSÄTTER

"Själen behöver lite lugn och ro ibland. Det låter larvigt, men så är det"

Det är tyst vid den stilla skogssjön. Nästan läskigt tyst. Inte en fågel hörs. De enstaka bilarna som passerar vid vägen långt borta hörs inte alls. Inga fiskar plaskar. De små, svarta skräddarna rör sig ljudlöst över vattenytan, och i öronen hör jag plötsligt något jag inte brukar höra: ett tyst brus.

– Det är nästan obehagligt, men otroligt häftigt. Man är inte van, säger min mamma, Åsa Andersson. Eller mamman, som jag kallar henne ibland på skoj. Hon låter lite mer som en romanhjälte då.

Hon sitter på en sten. Efter att ha ätit den medhavda lunchen och druckit den goda koppen kaffe har hon äntligen lyckats hitta en liten grop: den perfekta sittplatsen.

Några meter bort har min hund, valpen Milton, somnat raklång på kullerstenarna i den torrlagda sjöbottnen. Han vilar så stillsamt att jag undrar om han lever. Men det gör han. Vid hastiga rörelser lyfter han trött på huvudet och tittar efter vad det är frågan om, sedan lägger han sig ner och somnar om.

Kanske var det så här det var förr i tiden, för många hundra år sedan när munkarna vandrade mellan Ramundeboda och Olshammar. De skulle ta sig från klostret i Ramundeboda och vidare över Vättern. Och åsen ledde vägen genom de skiftande landskapen.

I dag är de enda munkarna som delar väg med oss de som blivit ingraverade i träskyltarna för Bergslagsleden. Munkarna ser mer ut som trollkarlar, men naturen är lika trollbindande. Det är mossor och ljung och tallar och gräs. Allt grönt, men i oändligt skiftande nyanser.

Det är jag, mamman och valpen. Valpen skäller på läskiga saker och rullar runt i blåbärsriset. Mamman funderar över det märkliga i att vi går på samma väg som munkarna gick på för mer än 600 år sedan. Det ger perspektiv, säger hon. Och jag, jag gör lite samma sak. Funderar, fotograferar, frågar.

Vi träffar inte många i skogen, men alla vi möter är lugna och glada. Det är så underbart här, säger de.

– Det är så härlig mossa, som små bullar av mjuk skog, säger Kicki Dahlgren, som vandrat i tre timmar med maken Göran Dahlgren.

De firar 21-årig bröllopsdag, berättar de. Funderade på spa, men valde skogen. Fast kanske mest för att vädret lämpade sig bäst för skogsvandring.

De har passerat mjuka mossar och sjöar. Uppdraget tydligt uppdelat.

> **Vi skulle träffas och ville inte vara inne. Får barnen vara ute i naturen så aktiverar de sig själva. Ge dem en pinne i en skog, så är det klart.**

– Han kollar upp och jag kollar ner, säger Kicki Dahlgren.

Göran Dahlgren har en kikare i knäet. Jag frågar vad det vackraste han sett i dag är.

– Jag såg en rödstjärt. Den är ett livskryss för mig, jag har inte sett den förut.

Han tystnar en stund, men lägger leende snabbt till:

– Ja, och min hustru, så klart.

Bergslagsleden består av 28 mil uppmärkt led, från Kilsbergen i norr till Tiveden i söder. Oräkneliga mängder orange färg har gått åt när man målat upp markeringar på de många träden.

Mamman pekar på ett träd. "Fota den", säger hon. På trädet saknas den karaktäristiska orangefärgade ringen. Där har någon i stället målat två prickar och en parentes. En glad gubbe. Det känns lovande.

För visst blir man glad när man är i skogen. Vid vindskyddet vid Kråksjön står Johan Karlsson och Ted Häggman och grillar korv. De har tagit med sig alla barnen ut i skogen.

– Det är så nära hit. Vi skulle träffas och ville inte vara inne. Får barnen vara ute i naturen så aktiverar de sig själva. Ge dem en pinne i en skog, så är det klart.

– Han kollar upp och jag kollar ner, säger Kicki Dahlgren.

Göran Dahlgren har en kikare i knäet. Jag frågar vad det vackraste han sett i dag är.

– Jag såg en rödstjärt. Den är ett livskryss för mig, jag har inte sett den förut.

Han tystnar en stund, men lägger leende snabbt till:

– Ja, och min hustru, så klart.

Bergslagsleden består av 28 mil uppmärkt led, från Kilsbergen i norr till Tiveden i söder. Oräkneliga mängder orange färg har gått åt när man målat upp markeringar på de många träden.

Mamman pekar på ett träd. "Fota den", säger hon. På trädet saknas den karaktäristiska orangefärgade ringen. Där har någon i stället målat två prickar och en parentes. En glad gubbe. Det känns lovande.

För visst blir man glad när man är i skogen. Vid vindskyddet vid Kråksjön står Johan Karlsson och Ted Häggman och grillar korv. De har tagit med sig alla barnen ut i skogen.

– Det är så nära hit. Vi skulle träffas och ville inte vara inne. Får barnen vara ute i naturen så aktiverar de sig själva. Ge dem en pinne i en skog, så är det klart.

På grillen förbereds den femtonde grillkorven. Charlie Häggman står och petar mot den med en pinne, som om han kastade en besvärjelse över den.

Ellie Sjödahl tycker det roligaste är att fiska. De har fått upp flera fiskar, men släppt tillbaka dem i vattnet igen. De var för små.

– Det är samma fiskar som nappar, säger Ted Häggman.

– De har inte förstått att nästa gång de känner mat så är det någon som vill fiska igen, säger Elli Sjödahl.

Kanske lär de sig till nästa gång?

Bortom vindskyddet fortsätter vägen mot Ramundeboda. Valpen Milton skäller. Främlingar! På ett backkrön kommer Tommy Bollman gående med sin vuxna son Anders Bollman. De ler åt valpen. De har vandringssäcken på ryggen och kartan om halsen.

– Naturen är enorm. Det är underbart här. Stillheten, tystnaden, att få vara med min son. Det är otroligt omväxlande natur; bäckar, storskog, tallar, sjöar, björkskog. Man vet inte vad som kommer efter hundra meter, säger Tommy Bollman.

De har gått från Gråmon och är nu på väg till Ramundeboda. Varje år går de en etapp på Bergslagsleden. Det började med att Tommy Bollman blev fascinerad av naturen kring Tiveden. Det trolska, urskogiga. Sedan har det fortsatt.

– Själen behöver lite lugn och ro ibland. Det låter larvigt, men så är det, säger Tommy Bollman.

Men det låter inte larvigt. Inte alls.

Den vindlande skogsstigen går på en rullstensås, Kråksjöåsen, och vi passerar alla möjliga sorters grönska. Det går från mossar till sjöar, till ljung och blåbärsris. Mest går vi och funderar högt. "Titta vad vackert det är där. Oj, en till sjö."

Mamma böjer sig ner och plockar blåbär. Milton är inte sen att följa efter. Han har precis lärt sig att äta blåbär direkt från busken. Han trycker sig ner bland allt det gröna, och till slut så kryper han fram över risen. Bara baktassarna stickер fram på vägen. Jag och mamma skrattar.

– Han vet vad som är viktigt här i livet, säger jag. Och fast det är en klyscha så är det ändå sant.

Att gå på åsen känns lite som att gå på ett stilla rullband genom naturen. Man går ovanför skogen, men ändå i den, på något vis.

– Vi går lite till, säger mamman, fastän vi egentligen har sagt att vi ska vända.

Om Bergslagsleden

- Bergslagsleden är 28 mil lång och går genom Örebroregionen. Leden delas in i mindre delar som kallas för etapper. Det finns 17 etapper, alla är de olika långa och har olika kuperad terräng.
- Leden går från Stenkällegården i Tiveden i söder till Kloten i norr.
- Reportaget är gjort på etapp 15, som går mellan Ramundeboda och Gråmon. Etapp 15 passerar flera sjöar och går på rullstensåsen Kråksjöåsen. Vid Kråksjön finns rastplats, torrdass och vindskydd.
- Etapp 15 av Bergslagsleden är även en del av Signaturled Tiveden. Det är Svenska turistföreningens urval av Sveriges mest vackra vandringsleder.

Efter flera timmar i skogen slutar vår tur i Ramundeboda. Här finns en gammal klosterruin och ett fint gammalt hus med servering: Sockenstugan. Många vandrare passerar här, andra stannar, och från Laxå vallfärdar folk för det hembakade fikat, berättar kaféinnehavaren.

Med trötta fötter känns det hemtrevligt med en kopp kaffe och en instagramvänlig hembakad hallonpaj med chokladmjukglass på toppen.

Utsikten: dagens tredje sjö. Ljuva ängar. Det känns lite som att befinna sig i ett vykort över svensk hembygdssommar. Valpen Milton somnar under picknickbordet. Mamman ler.

– Varför gör man inte sånt här oftare? säger hon.

Text och foto: Nathalie C. Andersson

Mamman, Åsa Andersson, tittar ner i Kråksjöns spegelblanka vatten. Det är alldeles tyst. Inte ens en fågel hörs.

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Ramundebodas klosterruiner.

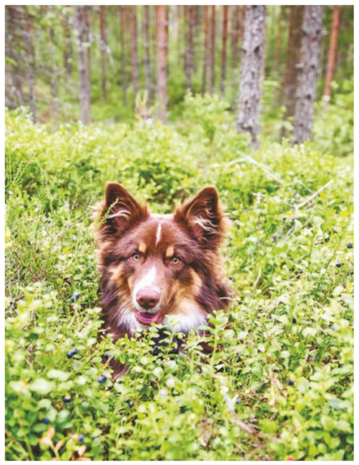

Milton hoppar direkt ner i blåbärsriset. Han rullar runt och äter blåbär.

Serveringen i Ramundeboda bjuder på hembakad paj toppad med chokladmjukglass.

Kicki och Göran Dahlgren äter medhavd varmkorv. De har vandrat i tre timmar från sin sommarstuga. "Det är fantastiskt här, en jättefin led."

Mamman Åsa Andersson och valpen Milton går på Bergslagsleden, genom Kråksjöåsen-Kojemossens naturreservat. En stor fågel skriker till och fångar deras uppmärksamhet.

Tommy och Anders Bollman går en etapp på Bergslagsleden om året. "Själen behöver lite lugn och ro ibland."

Bergslagsleden delar väg med pilgrimsleden Munkastigen.

Mamman Åsa Andersson och valpen Milton vilar på det som annars är sjöns botten.

Vincent, Ted och Casper Häggman fiskar.

Sigge Sjödahl hänger på Johan Karlsson, Charlie Häggman grillar, Ellie Sjödahl äter korv bredvid Ted Häggman. I vindskyddet äter Vincent och Casper Häggman varmkorv.